

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 124/2016
03.11.2016.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Браниславе Апостоловић и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „АА“ из ..., кога заступа пуномоћник Вељко Челекетић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ из ..., кога заступа пуномоћник Миљан Пернат, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8139/15 од 13.01.2016.године, у седници већа одржаној дана 03.11.2016.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8139/15 од 13.01.2016.године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Зрењанину П бр. 311/13 од 01.10.2015. године, у ставу првом изреке дозвољено је преиначење тужбе извршено у поднеску тужиоца од 13.05.2010.године. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати динарску противвредност износа од 39.389 евра на дан исплате са припадајућом каматом. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев за обавезивање туженог да тужиоцу исплати износ од 308.601,15 евра са припадајућом каматом од 09.06.2014.године до исплате, а све у динарској противвредности. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 212.981,63 динара.

Привредни апелациони суд је пресудом Пж бр. 8139/15 од 13.01.2016.године у ставу првом изреке одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио првостепену пресуду Привредног суда у Зрењанину у првом ставу изреке. Ставом другим изреке другостепене пресуде делимично је одбијена жалба тужиоца као неоснована и потврђена је првостепена пресуда Привредног суда у Зрењанину у ставу трећем изреке. Ставом трећим изреке другостепене пресуде преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртим изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужилац да туженом плати трошкове парничног поступка у износу од 86.479,54 динара. Ставом четвртим изреке одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Ревизијом се побија правноснажна пресуда донета у другом степену у делу одбијеног тужбеног захтева, а самим тим и одлуке о трошковима поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09) који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) осим у погледу ревизијског цензуса који је прописан одредбом члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 55/14) и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Осим позивања на битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП учињене у поступку пред другостепеним судом ревидент конкретно не указује на постојање битних повреда одредаба парничног поступка које би могле бити ревизијски разлог и које би утицале на правилност и законитост побијане пресуде.

Према утврђеним чињеницама тужилац и тужени су на основу понуде тужиоца од 03.03.2008.године, дана 15.04.2008.године закључили Уговор о додељивању јавне набавке у коме се тужилац обавезао да туженом испоручи асфалтну базу ближе описану у уговору у року од 180 дана од дана потписивања уговора најкасније до 15.10.2008.године. Тужени се обавезао да тужиоцу обезбеди све неопходне услове и довољан број радника за монтажу постројења. Анексом уговора од 06.05.2008.године уговорена је цена асфалтне базе од 113.988.000,00 динара што је одговарало износу од 1.405.477,25 евра. У реализацији уговора тужилац је са ино добављачем закључио уговор 07.05.2008.године о куповини асфалтне базе по цени од 787.780 евра уз авансну уплату од 39.380 евра коју је тужилац уплатио добављачу из ... Тужилац је 29.10.2008.године обавестио туженог да је асфалтна база спремна за испоруку али тужени није предузео ни једну радњу у циљу пријема испоруке, па је продавац асфалтне базе из ... са тужиоцем раскинуо уговор закључно са 31.05.2009.године.

Предмет тужбеног захтева у овом спору је накнада стварне штете у износу од 39.389 евра за који износ је усвојен тужбени захтев и исти није предмет ревизијског поступка. Предмет тужбеног захтева је и накнада изгубљене добити од 308.601,15 евра на име разлике набавне и продајне вредности асфалтне базе на које околности је тужилац приложио уговор са туженим, уговор са добављачем из ..., обавештење о раскиду уговора и сопствену калкулацију набавне цене на основу које је вештачењем утврђена измакла добит у висини тужбеног захтева.

Код овако утврђених чињеница и постављеног тужбеног захтева, правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 189. став 3. ЗОО у вези са чланом 266. истог закона, а у вези са применом правила о терету доказивања када су одбили тужбени захтев за накнаду изгубљене добити, јер тужилац није доставио релевантне доказе да би остварио добит у утуженом износу, те да се иста могла очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима.

Одредбом члана 189. став 3. ЗОО прописано је да ће при оцени висине измакле користи узети се у обзир добитак који се основано могао очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем. У конкретном случају тужилац изгубљену добит заснива на повреди уговора од стране туженог. Право на накнаду за измаклу корист због повреде уговора повериоцу се може признати ако су испуњени одређени услови, а то је да је штета у виду измакле користи извесна и да постоје елементи на основу којих се може одредити висина измакле користи, те да очекивана измакла корист није супротна важећим прописима и добрим пословним обичајима. Дакле, потребно је у погледу изгубљене добити да постоји разумна вероватноћа о остварењу користи узимајући у обзир ситуацију на тржишту, врсту уговора и ко су уговорне стране. Такође је нужно да је тужени у моменту закључења уговора имао сазнање да у случају неиспуњења уговора односно раскида ће бити дужан тужиоцу да надокнади штету у виду изгубљене добити због повреде уговора.

Неосновано ревидент указује да је на основу цена и закључених уговора и налаза вештака несумњиво доказао постојање изгубљене добити у утуженом износу. Наиме, из доказа које је тужилац приложио произилази да су уговором о испоруци асфалтне базе и анексом истог странке уговориле цену од 113.988.000,00 динара што представља динарску противвредност од 1.405.477,25 евра. Према уговору са ино добављачем уговорена цена набавке асфалтне базе је 787.780 евра. На основу тужиочевих калкулација трошкова према понудама из 2009.године како произилази из налаза вештака набавна вредности износи 882.481,27 евра, а продајна вредност 1.191.082,42 евра, те је утужени износ разлика између продајне и набавне вредности. Како се и висина измакле користи одређује на основу новчане вредности добитка који би тужилац основано остварио према свом уобичајеном начину пословања да није било штетне радње или пропуштања туженог, те одредба члана 266. став 1. Закона о облигационим односима подразумева да је поверилац овлашћен да тражи и доказује штету из свог редовног пословања, јер то су чињенице и околности које су дужнику у време закључења уговора морале бити познате и из којих је могао предвидети као могуће последице повреду уговора и штету у виду измакле добити, то се из приложених доказа нису могле утврдити све ове околности, па ни оценити постојање измакле добити у утуженом износу, а у циљу да се тужиоцу пружи реално обештећење. Наиме висина штете обрачуната само према тужиочевој калкулацији трошкова не може бити релевантна у конкретном случају, при чему се истом калкулацијом долази до очигледне несразмере јер тужиочева изгубљена добит према таквом обрачуну представља више од 1/3 набавне цене према тужиочевој калкулацији што би било супротно начелу из члана 12. ЗОО.

Одредбом члана 223. став 2. релевантног ЗПП прописано је да странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права ако законом није другачије одређено. Како тужилац у конкретном случају није доказао све релевантне чињенице за постојање и висину измакле користи применом правила о терету доказивања из члана 223. став 1. релевантног ЗПП правилно су нижестепени судови тужбени захтев одбили као неоснован у овом делу.

На основу изложеног Врховни касациони суд је ревизију тужиоца одбио као неосновану и одлучио као у изреци ревизијске пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић